

Zadanie 25 Analiza zdolności przystosowawczych i rozwojowych pszczoł linii hodowlanych M Asta i car Dobra do warunków środowiskowych, z uwzględnieniem w szczególności cech rozwoju, plenności, zimotrwałości i odporności.

Badania miały na celu ocenę pszczoł linii car Dobra i M Asta w regionie ich naturalnego występowania. Ocena prowadzona była na podstawie obserwacji wybranych cech wykształconych w drodze selekcji naturalnej, a następnie utrwalanych i doskonalonych w toku selekcji i stosowania kontrolowanego doboru. W roku 2025 badania poszerzono o ocenę morfometryczną mającą na celu potwierdzenie przynależności badanych rodzin pszczelich do zadeklarowanego podgatunku.

W roku 2025 doświadczalne rodziny pszczele wskazane przez hodowcę linii M Asta wykazały się dużą zmiennością badanych cech. Wyniki badanych cech zarówno użytkowych jak i fenotypowych znacząco odbiegały od wzorcowych dla tej linii cech jak również do tych zaobserwowanych w badaniach lat poprzednich. Badania morfometryczne potwierdziły, że badane pszczoły nie odpowiadają wzorcowi dla podgatunku *Apis mellifera mellifera* do którego przynależy linia M Asta. Otrzymane wyniki wskazują na błąd przy doborze materiału hodowlanego do wychowu pokolenia matek ocenianego w 2025 lub degradacji genetycznej całej linii M Asta.

Obserwacje rodzin doświadczalnych linii car Dobra potwierdziły stabilność cech charakterystycznych dla tej linii. Odnotowano lekko podwyższone od ogólnie przyjętych dopuszczalnych strat zimowych sięgających 14%, jednakże kondycja pozostałych rodzin podczas pierwszego przeglądu wiosną była bardzo dobra i wyrównana. W okresie przedwiośnia dynamika czerwienia matek linii car Dobra była odpowiednia dla swojej populacji i warunków środowiskowych. Miodu z rodziny linii car Dobra nie pozyskano. Powodem były wyjątkowo niesprzyjające warunki pogodowe. Zimny i deszczowy maj wykluczył pożytki wiosenne tj.: sady, mniszek, rzepak, natomiast spadz iglasta, która stanowi w tym regionie główny pożytek w sezonie 2025, nie wystąpiła.

Badane rodziny linii car Dobra, cechowały się wysoką łagodnością nawet podczas przeglądów wykonywanych w czasie niesprzyjającej pogody. Cechy te wydają się być mocno utrwalone w genotypie badanej populacji. Ocena morfometryczna potwierdziła, że wszystkie badane rodziny przynależą do zadeklarowanego podgatunku pszczoł. W przypadku linii Dobra potwierdzono przynależność wszystkich rodzin do podgatunku *carnica* do którego przynależy linia car Dobra.